

УСТАВ
НА
КООПЕРАЦИЯ

„.....”
гр./с.

София, 2007 г.

Глава I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Кооперация „.....” е доброволно сдружение на физически лица, с променлив капитал и променлив брой членове, които на основата на кооперативните принципи и ценности осъществяват съвместна търговска дейност за задоволяване на своите икономически, социални и културни интереси.

(2) Кооперацията е юридическо лице със седалище и адрес на управление гр./с. ул. №.....

(3) Кооперацията е с предмет на дейност

(4) Кооперацията е член на Кооперативен съюз със седалище и адрес на управление гр., ул. №..... и чрез него на Централния кооперативен съюз.

(5) За целите на този устав и за краткост Кооперация „.....” гр./с. ще бъде наричана „кооперацията”.

Чл. 2. Кооперация „.....” гр./с. се представлява от председателя.

Чл. 3. Кооперацията осъществява своята дейност при спазване разпоредбите на приложимото българско и международно законодателство, разпоредбите на този устав, решенията на своите органи и решенията на органите на съюза, в който членува, както и на Централния кооперативен съюз.

Чл. 4. Основната функция на кооперацията е да работи и съдейства за задоволяване интересите на своите членове, като:

1. осъществява търговска, социална, културна и друга дейност;
2. разработва планове, програми и стратегии за развитие на своите дейности, съобразени с общата кооперативна политика, стратегии и програми, приети от Централния кооперативен съюз;
3. стопанисва и управлява имуществото си, в интерес на своите членове;
4. участва активно в единния кооперативен пазар и кооперативните търговски дружества за осигуряване на ефективни доставки на стоки и услуги за своите членове;
5. организира и подпомага обучението и квалификацията на своите кадри;
6. съдейства на специализирания финансово-контролен орган към Централния кооперативен съюз при осъществяване на неговите функции;
7. осъществява и други функции за задоволяване интересите на своите членове.

Чл. 5. (1) Кооперацията не изпълнява основната си функция, когато деформира своята кооперативна идентичност, не спазва членските си задължения, отчита трайно загуби от осъществяваните стопански дейности, нарушава Закона за кооперациите и настоящия устав. В този случай кооперативният съюз, в който тя членува, или Централният кооперативен съюз могат да отправят чрез своя управителен съвет искане до управителния съвет на кооперацията за свикване на извънредно общо събрание в 14-дневен срок от постъпване на искането. Ако управителният съвет на кооперацията не свика общото събрание до един месец от постъпване на искането, то се свиква от управителния съвет на съюза, отправил искането.

(2) В случаите по ал. 1 кооперативният съюз или Централния кооперативен съюз предлага на управителния съвет на кооперацията да приеме и реализира краткосрочна оздравителна програма.

(3) При необходимост, кооперативният съюз и/или Централният кооперативен съюз могат да сигнализират съответните компетентни държавни и съдебни органи.

Глава II

ЧЛЕНСТВЕНИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Раздел I

Възникване на членството

Чл. 6. Минималният брой член-кооператори в кооперацията е седем физически лица.

Чл. 7. (1) Член на кооперацията може да бъде всяко физическо лице, което е навършило 16 години и не е поставено под пълно запрещение. Ненавършилите пълнолетие и/или поставените под ограничено запрещение лица могат да членуват в кооперацията с предварително писмено съгласие на родителя или попечителя си.

(2) Едно лице може да членува в повече от една кооперация.

Чл. 8. (1) Кандидатът за член на кооперацията подава писмена молба до управителния съвет, с която декларира, че е запознат с разпоредбите на устава на кооперацията и е съгласен с тях. В молбата задължително се посочва размерът на дяловата вноска, с която кандидатът ще участва в дяловия капитал на кооперацията.

(2) Молбата се завежда във входящ дневник и се разглежда на първото заседание на управителния съвет след постъпването ѝ. По изключение тя може да се разгледа и на второто заседание, ако първото се е състояло преди да са изтекли 14 дни от постъпването ѝ.

(3) Членството в кооперацията възниква от датата на решението на управителния съвет и подлежи на утвърждаване от общото събрание на следващото му заседание.

(4) Общото събрание разглежда решенията на управителния съвет по подадените молби за членство като първа точка от дневния ред. Когато кандидатът за член присъства на заседанието, той няма право да гласува при вземане на решение за неговото членство. При неутвърждаване на решението за членство, то се прекратява от деня на решението на общото събрание.

(5) Отказът на Управителния съвет за приемане на нов член подлежи на обжалване пред общото събрание. Искането за отмяна следва да бъде направено в 14-дневен срок от датата на вземане на решението или получаване на писмено уведомление за взетото решение. Ако отказът бъде отменен, кандидатът се смята за приет от деня на решението на общото събрание.

(6) Когато е пропуснат срока по ал. 5 или отказът е потвърден от Общото събрание, нова молба за членство може да се подаде най-рано след шест месеца, считано от датата на получаване на уведомлението по ал. 5, съответно от датата на провеждане на общото събрание.

Чл. 9. За удостоверяване членството на член-кооператорите се издава членска книжка по образец, утвърден от управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

Чл. 10. (1) Кооперацията води Книга на членовете, в която те се вписват по реда на тяхното приемане.

(2) Член-кооператорите се вписват в Книгата на членовете със следните данни:

1. трите имена и ЕГН;

2. постоянен и настоящ адрес;
3. дата на решение на Управителния съвет за възникване и дата на решение на Общото събрание за утвърждаване на членството;
4. номер на партидата и номер на членската книжка с дата и година на издаването ѝ;
5. размер, срок и дата на внасяне на встъпителната вноска;
6. вид, размер, срок и дата на внасяне на дяловата вноска;
7. вид, размер, срок и дата на внасяне на допълнителни и целеви вноски;
8. вид, размер и дата на внасяне на средства, предоставени на кооперацията от член-кооператора под формата на заем;
9. дивиденди и лихви по предоставени заеми;
10. дата и основание за прекратяване на членството.

Раздел II

Права и задължения на членовете

Чл. 11. (1) Членът на кооперацията има право:

1. да участва и да се ползва от нейната дейност;
2. да участва и гласува в общото събрание на кооперацията лично или чрез писмено упълномощен от него друг член на кооперацията;
3. да бъде избран и да номинира други членове за избиране в органите на кооперацията и на кооперативния съюз, в който тя членува;
4. да иска информация от органите на кооперацията за изпълнението на приетите решения и по въпроси, засягащи неговите интереси и интересите на кооперацията;
5. да иска отмяна на незаконните, противоуставните и неправилните решения и действия на органите на кооперацията;
6. да получава дивиденди;
7. да получи дяловата си вноска, допълнителните и целеви вноски, предоставените заеми и припадащите се дивиденди и лихви при прекратяване на членството си по реда на чл. 14 от Закона за кооперациите;
8. на достъп за справки до книгата на членовете;
9. да бъде уведомяван за свикването и провеждането на селищните събрания, когато има такива, и на общото събрание на кооперацията;
10. да бъде награждаван с отличия на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз в съответствие с приетите за целта правилници.

(2) Членът на кооперацията, предоставил с договор за ползване земеделска земя и/или земя от горския фонд, запазва собствеността си върху земята в реални граници, като има право да получава рента за предоставената земя. Част от рентата може да бъде получавана в натура като земеделска продукция, ако това е записано в договора с кооперацията.

Чл.12. (1) Членът на кооперацията е длъжен:

1. да спазва Закона за кооперациите и настоящия устав;
2. да изпълнява решенията на органите на кооперацията, на кооперативния съюз, в който тя членува и на Централния кооперативен съюз;
3. да внесе определените в устава встъпителна, дялова и други вноски в посочените за това срокове;

4. да съдейства за постигане целите на кооперацията, като спазва необходимата кооперативна дисциплина и прилага на практика кооперативните принципи и ценности;

5. да участва редовно в заседанията на общото събрание и другите органи на кооперацията, когато е избран за техен член;

6. да участва активно в дейността на кооперацията, както и да прави покупки и ползва услуги, предоставени от нея и от единния кооперативен пазар;

7. да предоставя на кооперацията или на други кооперативни организации от системата на Централния кооперативен съюз за изкупуване земеделска продукция, билки и други, когато произвежда или събира такива;

8. да не уврежда интересите на кооперацията;

9. да работи за привличане на нови членове и за активното участие на другите член-кооператори в управлението на кооперацията.

(2) Ненавършилите пълнолетие и поставените под ограничено запрещение членове в кооперацията правят определените от устава вноски със съгласието на родител или попечител.

Раздел III **Дисциплина и отговорност**

Чл. 13. (1) При неизпълнение на някои от задълженията по чл. 12 от този устав, на член-кооператора могат да се направят бележка или предупреждение за изключване.

(2) Бележката и предупреждението за изключване се правят от управителния съвет на кооперацията.

Чл. 14. (1) Член на кооперацията може да бъде изключен, когато нарушава закона, устава и решенията на нейните органи, както и когато с действията или бездействието си уврежда интересите на кооперацията или на съюза, в който тя членува.

(2) Изключването става по решение на общото събрание въз основа на направено предложение от управителния съвет. Предложението на управителния съвет за изключване се разглежда като първа точка от дневния ред на общото събрание.

(3) Предложеният за изключване член на кооперацията се поканва писмено да присъства при вземане на решението и може да даде писмени или устни обяснения пред общото събрание. Той не гласува при вземане на решението за неговото изключване.

Раздел IV **Прекратяване на членството и имуществени последици**

Чл. 15. (1) Членството в кооперацията се прекратява при:

1. напускане;

2. изключване;

3. смърт на член-кооператора;

4. заличаване на кооперацията, освен в случаите на преустройство.

(2) Напускането се извършва с едномесечно предизвестие до управителния съвет на кооперацията.

(3) При изключване членството се прекратява от датата на решението на общото събрание.

(4) Прекратяването на членството поради заличаване на кооперацията става от датата на вписване на съдебното решение в търговския регистър.

Чл. 16. (1) Бившите членове на кооперацията или техните наследници имат правото да получат внесените дялови, допълнителни и целеви вноски, припадащият се дивидент и предоставените заеми с лихвите по тях.

(2) Изплащането на вноските, дивидента, заемите и лихвите се извършва в шестмесечен срок след приемане на годишния финансов отчет и ако бившите членове са погасили всички свои задължения към кооперацията. В случай на непогасени задължения се извършва прихващане с вземанията.

(3) Давностният срок за получаване на дяловата вноска е 5 години, а за получаване на дивидента – 3 години.

Глава III ОРГАНИ НА КООПЕРАЦИЯТА

Чл. 17. Органи на кооперацията са:

1. общо събрание;
2. управителен съвет;
3. председател;
4. контролен съвет.

Раздел I Общо събрание

Състав на общото събрание

Чл. 18. (1) Общото събрание е върховен орган на кооперацията и се състои от всички нейни членове.

(2) Когато съставът на общото събрание е повече от 200 членове, то може да се замества от събрание на пълномощници.

(3) Събранието на пълномощниците има всички права на общото събрание.

(4) Конкретният брой на пълномощниците в общото събрание се определя от управителния съвет на кооперацията по норма на представителство, определена на база брой на член-кооператорите към 31 декември на предходната година, но не може да бъде по-малък от 70.

(5) За пълномощници се избират членове на кооперацията, които към 31 декември на предходната година отговарят на следните критерии:

1. имат най-голям обем покупки и ползвани услуги от търговските и други обекти на кооперацията;
2. предоставили са на кооперацията за изкупуване най-голям обем продукция;
3. редовно са внесли определените дялова и други вноски, съгласно този устав и решенията на общото събрание;
4. имат поне една година членство в кооперацията.

Чл. 19. (1) Пълномощниците в общото събрание на кооперация, която обхваща няколко населени места, махали и квартали, се избират на селищни събрания на членовете.

(2) Селищното събрание се състои от членовете на кооперацията, които живеят в даденото населено място, махала или квартал.

(3) Управителният съвет на кооперацията информира селищните събрания за данните, необходими за прилагане на критериите по ал. 5 на предходния член и за броя на пълномощниците, които трябва да изберат.

(4) Селищните събрания избират пълномощници за общото събрание на кооперацията най-късно до 15 февруари с явно гласуване и въз основа на определената от управителния съвет норма на представителство.

(5) Решението на селищните събрания за избор на пълномощници се представя в управителния съвет на кооперацията до три дни след провеждане на избора.

Чл. 20. (1) Пълномощниците упражняват своя мандат до деня на избирането на пълномощници за следващото редовно общо събрание на кооперацията.

(2) Когато в периода между две редовни общи събрания поради смърт, трайна невъзможност да изпълняват правомощията си поради тежко заболяване или продължително отсъствие от страната, напускане, изключване или други причини, е настъпила промяна в състава на пълномощниците, той се актуализира чрез свикване на извънредни селищни събрания и при спазване на критериите и определената норма на представителство.

Право на глас

Чл. 21. Всеки член има право на един глас в общото събрание на кооперацията, независимо от размера на дяловата си вноска, освен в случаите, когато е упълномощен да представлява друг член въз основа на писмено пълномощно. Един член-кооператор може да представлява до трима други членове на кооперацията.

Правомощия на общото събрание

Чл. 22. (1) Общото събрание на кооперацията:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. определя броя на членовете на управителния и на контролния съвет и ги избира и освобождава с тайно гласуване;
3. избира и освобождава председателя;
4. избира пълномощници за общото събрание на кооперативния съюз, в който кооперацията членува;
5. освобождава от отговорност председателя на кооперацията и членовете на управителния и контролния съвет;
6. определя регистриран одитор, когато годишният финансов отчет на кооперацията подлежи на независим финансов одит;
7. одобрява отчета на управителния съвет за годишната дейност, приема годишния финансов отчет на кооперацията, одиторския доклад и разпределението на печалбата, след изслушване заключението на контролния съвет;
8. одобрява отчета на контролния съвет;
9. определя средствата за дейността на контролния съвет на кооперацията;
10. взема решение за членуване и за прекратяване на членството в кооперативни съюзи;
11. взема решение за образуване или участие на кооперацията в кооперативни търговски дружества;
12. одобрява основни насоки за развитие на кооперацията и на осъществяваните от нея стопански дейности;
13. приема програма за управление на председателя на кооперацията;
14. утвърждава решенията на управителния съвет за приемане на нови членове;
15. изключва членове;
16. отменя решения и действия на другите органи на кооперацията, които противоречат на Закона за кооперациите и на този устав;

17. взема решения за преустройство и прекратяване на кооперацията и за обявяването ѝ в ликвидация;

18. опрощава парични задължения към кооперацията и отсрочва или разсрочва изпълнението им;

19. взема решение за придобиване и разпореждане с недвижими имоти на кооперацията и с вещни права върху тях;

20. взема решение за събиране на допълнителни и целеви парични вноски от членовете на кооперацията;

21. взема решение с тайно гласуване по резултатите от финансовите ревизии на кооперацията и търсене на отговорност от виновните лица;

22. дава съгласие за сключване на договор с прокурист

(2) Общото събрание обсъжда и взема решения и по всички други въпроси, свързани с кооперацията и нейната дейност, дори когато законът или този устав не предвиждат изрично това.

Свикване на общото събрание

Чл. 23. (1) Общото събрание на кооперацията се свиква от управителния съвет с писмена покана, отправена до членовете на кооперацията (пълномощниците), най-малко 14 дни преди провеждането му като денят на връчването или изпращането на поканата и денят на провеждане на заседанието не се броят. В поканата задължително се вписват ясно, изчерпателно и недвусмислено въпросите от дневния ред, датата, часът и мястото на провеждане на събранието. Не се допуска в поканата да се вписва точка "Разни".

(2) Управителният съвет е длъжен да осигури достъп на членовете (пълномощниците) до материалите, подлежащи на обсъждане от общото събрание.

(3) Поканата се връчва на членовете (пълномощниците) лично срещу подпис или се изпраща по пощата препоръчано с обратна разписка.

Чл. 24. (1) Общото събрание на кооперацията не може да взема решения по въпроси, които не са вписани в поканата, освен за свикване на друго общо събрание.

(2) Общото събрание може да взема решения по въпроси, които не са вписани в поканата, ако в него участват всички членове (пълномощници) и те са съгласни с това. Такива въпроси се включват в дневния ред като последна точка.

(3) В общото събрание на кооперацията могат да вземат участие с право на съвещателен глас представители на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз.

Чл. 25. (1) Общото събрание на кооперацията се свиква :

1. редовно – веднъж в годината, до края на месец март, на което се отчита дейността за предходната година;

2. извънредно – по решение на управителния съвет, както и по искане на контролния съвет, на една трета от член-кооператорите (пълномощниците), на председателя на кооперацията или на управителния съвет на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, или на Централния кооперативен съюз.

(2) Искането по т. 2 на предходната алинея се отправя до управителния съвет на кооперацията. Той е длъжен да свика извънредното общо събрание в 14-дневен срок от постъпване на искането. Ако управителният съвет не свика общото събрание до един месец от постъпване на искането, то се свиква от тези, които са поискали това.

Кворум и вземане на решение от общото събрание

Чл. 26. (1) Общото събрание на кооперацията е законно и може да взема решения, ако присъстват повече от половината членове (пълномощници), а за изменение или допълнение на устава, преустройство и за ликвидация на кооперацията, за избор на председател и на членове на управителния и на контролния съвет и за придобиване и разпореждане с недвижими имоти и с вещни права върху тях – ако присъстват повече от две трети от членовете (пълномощниците).

(2) Ако не се явят необходимият брой членове (пълномощници), събранието се провежда един час по-късно, независимо от броя на присъстващите, като същото има право да взема решения по всички въпроси от дневния ред, включително и за избиране на председател, управителен съвет и контролен съвет.

Чл. 27. (1) Решенията на общото събрание на кооперацията се вземат с мнозинство от повече от половината присъстващи членове (пълномощници).

(2) Решенията на общото събрание по чл. 22, ал. 1, т.т. 1, 17, 18, 19 и 20 се вземат с мнозинство две трети от присъстващите членове (пълномощници).

(3) Когато при приемане на решение за избор на председател на кооперацията никой от кандидатите не е получил необходимото мнозинство, се провежда нов избор между двамата кандидати, получили най-много гласове. При новия избор кандидатът, получил по-голям брой гласове се смята за избран за председател.

(4) Гласуването на общото събрание е явно, освен при вземане на решения по чл. 22, ал. 1, точки 2 и 21 и в случаите, когато събранието реши по даден въпрос да се гласува тайно.

Чл. 28. (1) Общото събрание се открива от председателя на кооперацията, а в негово отсъствие – от друг, упълномощен от него член на управителния съвет.

(2) По предложение на откриващия, общото събрание избира председателстващ и протоколчик на събранието.

(3) Председателстващият обявява дневния ред и прави предложение за избиране на органи на общото събрание:

1. Комисия по пълномощията;
2. Комисия по проекта за решения;
3. Комисия по приемане, изменение и допълнение на устава;
4. Комисия по предложенията за избор;
5. Комисия по провеждане на изборите.

(4) Съставът на комисията по т. 5 на предходната алинея се избира след приключване на номинациите за избор на органи на кооперацията.

(5) За всяко заседание на общото събрание се води протокол, който се подписва от председателстващия заседанието и от протоколчика. Взетите решения задължително се вписват в протокола и се прочитат в края на заседанието. В протокола се описват точно направените предложения, от кого са направени и мнозинството, с което са приети решенията. Посочват се също така и броя на гласувалите „за”, “против” и “въздържали се”.

(6) Председателят на кооперацията отговаря за редовното водене на протоколите за заседанията на общото събрание. Протоколите се съхраняват съгласно действащото законодателство.

Раздел II Управителен съвет

Състав

Чл. 29. (1) Членовете на управителния съвет се избират измежду член-кооператорите за срок от 4 години. Максималният брой последователни мандати на член на управителния съвет не може да бъде повече от 5, като броя на мандатите започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

(2) Съставът на управителния съвет на кооперацията трябва да бъде нечетен брой членове, но не по-малко от 5 души, включително председателя на кооперацията.

(3) Броят на членовете на управителния съвет се определя от общото събрание на кооперацията. Петнадесет на сто от него се номинират и избират измежду работещите в кооперацията или в нейните кооперативни търговски дружества член-кооператори.

(4) За членове на управителния съвет на кооперацията се номинират член-кооператори, които към датата на избора:

1. имат висше образование и най-малко една година трудов стаж в кооперативна организация или имат средно образование и са с две години трудов стаж в кооперативна организация и три години членство в кооперацията;

2. имат дялова вноска в максимален размер и са внесли всички други вноски, съгласно този устав и решенията на общото събрание;

3. за последните 12 месеца имат покупки от кооперативните търговски обекти за не по-малко от 5 минимални работни заплати. Обемът на покупките се удостоверява чрез извлечение от търговската информационна система.

4. нямат навършени 70 години.

(5) За членове на управителния съвет не могат да бъдат избирани член-кооператори, които:

1. са под 18 години;

2. са поставени под запрещение;

3. са лишени от правото да заемат ръководна, отчетническа или материално отговорна длъжност;

4. се намират с член на управителния или на контролния съвет в брак, в родство по права линия или са братя или сестри;

5. са били освободени от състава на управителния съвет поради системно неизпълнение на функциите и задълженията си;

6. са в производство за обявяване в несъстоятелност или са невъзстановени в правата си обявени в несъстоятелност длъжници еднолични търговци или съдружници в събирателни дружества;

7. са осъждани за умишлени престъпления от общ характер и не са реабилитирани.

(6) Прекратяването на номинациите за членове на управителния съвет става след гласуване от общото събрание.

Чл. 30. В рамките на мандата си членовете на управителния съвет на кооперацията са длъжни да преминат през цялостна програма за обучение и квалификация на ръководни кадри, утвърдена от управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

Правомощия

Чл. 31. (1) Управителният съвет управлява цялостната дейност на кооперацията, съобразно поставените цели и в интерес на членовете ѝ.

(2) Управителният съвет на кооперацията:

1. изпълнява решенията на общото събрание на кооперацията;
2. разработва основни насоки за развитие на кооперацията и ги внася за одобряване от общото събрание;
3. приема средносрочна програма за развитие на кооперацията;
4. приема ежегодно бизнес-план за дейността на кооперацията в съответствие със средносрочната програма за нейното развитие;
5. приема ежегодно бюджет на кооперацията;
6. отчита ежегодно дейността на кооперацията и своята дейност пред общото събрание;
7. приема вътрешни правилници за дейността на кооперацията, включително и правилник и план за своята работа;
8. приема нови членове и внася решението за утвърждаване от общото събрание на кооперацията;
9. прави бележка и предупреждение за изключване на членове, както и предлага изключване на членове по реда на чл. 14, ал. 2 от този устав;
10. образува при необходимост свои органи – комисии, съвети и други, които да подпомагат неговата дейност, като определя състава и дейността им с приети от него правилници;
11. свиква общото събрание на кооперацията на редовни и извънредни заседания и предлага проект за дневен ред;
12. определя възнаграждението на председателя на кооперацията;
13. определя възнаграждението на членовете на управителния съвет за участието им в заседанията;
14. в рамките на определените от общото събрание на кооперацията средства за дейността на контролния съвет, определя възнаграждението на председателя на контролния съвет и на членовете на съвета за участието им в заседанията;
15. изпълнява решенията на управителните органи на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз;
16. изпълнява и други функции, възложени му от общото събрание, включително и тези упоменати на други места в този устав.

(3) Управителният съвет може да спира изпълнението на решения или действия на председателя на кооперацията, когато те противоречат на закона, устава или на решенията на кооперативния съюз, в който кооперацията членува.

Чл. 32. Предварително решение на управителния съвет на кооперацията се изисква за:

1. договор за заем с трети лица и даване на обезпечение в полза на трети лица;
2. съдебна или извън съдебна спогодба, с която се признават задължения или се опрощава дълг;
3. разпоредителни сделки с дълготрайни активи, с изключение на тези по чл. 22, ал. 1, т. 19 на този устав.
4. договор за наем на недвижими имоти с балансова стойност, която надхвърля 5 на сто от общата балансова стойност на дълготрайните активи към 31 декември на предходната година;
5. договори за кредит, за съвместна дейност, за поемане на менителни задължения;

6. учредяване на залог на дълготрайни активи на кооперацията;
7. други сделки на разпореждане с имуществото на кооперацията, определени от нейното общо събрание.

Свикване и вземане на решения

Чл. 33. (1) Управителният съвет се свиква от председателя на кооперацията, който предлага дневен ред на заседанието.

(2) В дневния ред на заседанието могат да се включват и други въпроси, предложени от членовете на управителния съвет, ако съветът вземе решение за това.

Чл. 34. (1) Управителният съвет на кооперацията провежда:

1. редовни заседания – най-малко веднъж в месеца;
2. извънредни заседания – по искане на 1/3 от членовете му или на контролния съвет. Ако председателят не свика в 7-дневен срок извънредно заседание на управителния съвет, то се свиква от контролния съвет.

(2) Заседанията на управителния съвет са законни, ако присъстват най-малко 2/3 от членовете му.

(3) Заседанията на управителния съвет се ръководят от председателя, а в негово отсъствие от упълномощен от него заместник-председател или член на управителния съвет.

(4) Членовете на управителния съвет са длъжни да участват редовно в заседанията му. Те могат да отсъстват само по уважителни причини - отпуск или командировка. В тези случаи членът на управителния съвет може да упълномощи писмено друг член, който да го представлява на заседанието.

(5) Всеки член на управителния съвет може да представлява само един друг член.

(6) На заседанията на управителния съвет на кооперацията могат да участват със съвещателен глас представители на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз.

Чл. 35. (1) Решенията на управителния съвет се вземат с явно гласуване, освен ако на заседанието се реши то да е тайно.

(2) Решенията на управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

(3) Управителният съвет взема решения с мнозинство 2/3 от присъстващите членове в случаите, когато предлага за приемане от общото събрание на решения по чл. 22, ал. 1, т. 1, 17, 18, 19 и 20 от този устав.

(3) За заседанията на управителния съвет се води протокол, който се подписва от присъстващите на заседанието членове.

(4) Членът на управителния съвет, който не е съгласен с решенията, вписва особеното си мнение в протокола.

(5) Председателстващото заседание отговаря за правилното водене на протокола, а председателят на кооперацията – за съхранението на протоколите.

Прекратяване на правомощията на член на управителния съвет

Чл. 36. (1) Предсрочно се прекратяват правомощията на член на управителния съвет при напускане, смърт или поради неизпълнение на задълженията му.

(2) При напускане членът на управителния съвет отправя двумесечно писмено предизвестие до управителен съвет.

(3) Членове на управителния съвет, които не изпълняват задълженията си, могат да бъдат освободени предсрочно от общото събрание по предложение на председателя, на управителния или на контролния съвет или на една десета от членовете на кооперацията.

(4) По реда на ал. 3 предсрочно могат да бъдат освободени и членове на управителния съвет, които:

1. злоупотребяват с доверието и уронват доброто име на кооперацията;
2. причиняват вреди на кооперацията със своите действия или бездействия;
3. трайно не могат да изпълняват задълженията си поради тежко заболяване или продължително отсъствие в страната.

Чл. 37. При напускане, смърт или предсрочно освобождаване на членове на управителния съвет, съставът му се попълва от общото събрание на кооперацията чрез провеждане на частичен избор и при спазване изискванията на чл. 29 от устава. Новите членове упражняват остатъка от мандата на управителния съвет.

Отговорност

Чл. 38. Председателят и членовете на управителния съвет дават гаранция за своето управление в размер определен от общото събрание, но не по-малък от тримесечното им възнаграждение за участие в заседанията.

Чл. 39. Председателят и членовете на управителния съвет отговарят солидарно, ако виновно са причинили вреди на кооперацията и на нейните членове.

Чл. 40. В случай на съдебни спорове между кооперацията и член на управителния съвет, кооперацията се представлява от председателя ѝ, а когато спорът е между кооперацията и нейния председател – от избрани от общото събрание едно или няколко лица.

Раздел III Председател

Чл. 41. Председателят на кооперацията се избира от общото събрание измежду членовете на кооперацията за срок от четири години. Той е председател и на управителния съвет и участва в неговата работа с равен глас. Максималният брой последователни мандати на председателя не може да бъде повече от 5, като броят на мандатите започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

Чл. 42. (1) За председател на кооперацията може да бъде избран член-кооператор, който към датата на избора отговаря на изискванията на чл. 29, ал. 5 от устава и който:

1. има висше образование и най-малко две години трудов стаж в кооперативна организация или има средно образование и е с поне три години трудов стаж в кооперативна организация и три години членство в кооперацията;
2. има дялова вноска в максимален размер и е внесъл всички други вноски, съгласно този устав и решенията на общото събрание;
3. за последните 12 месеца има покупки от кооперативните търговски обекти за не по-малко от 7 минимални работни заплати. Обемът на покупките се удостоверява чрез извлечение от търговската информационна система.
4. няма навършени 70 години;
5. няма съпруг (съпруга) или роднини по права линия, които упражняват конкурентна на кооперацията дейност.

(2) Предимство при избора на председател има член-кооператорът, чиито родители, съпруг (съпруга) или деца също са член-кооператори.

Чл. 43. (1) Председателят на кооперацията:

1. представява кооперацията;
2. организира изпълнението на решенията на общото събрание, на управителния съвет, на органите на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз;
3. ръководи текущата дейност на кооперацията;
4. утвърждава, изменя и допълва длъжностното разписание на кооперацията, сключва и прекратява трудовите договори, наказва и награждава работници и служители на кооперацията и определя трудовите им възнаграждения;
5. командирова работници и служители от кооперацията в и извън страната;
6. подписва оформените въз основа на решенията на управителния съвет заповеди, договори и други документи, произтичащи от представителните му функции;
7. взема решения за разпореждане с движими вещи на кооперацията при условията на чл. 32, т. 3 от устава;
8. поддържа връзка и осигурява взаимодействие с държавните и други органи при осъществяване дейността на кооперацията;
9. изпълнява и други функции, възложени му от общото събрание и управителния съвет, както и тези упоменати в други текстове на този устав.

(2) Председателят на кооперацията извършва сделки по чл. 32 от устава въз основа на предварително решение на управителния съвет.

Чл. 44. (1) В рамките на мандата си председателят на кооперацията е длъжен да премине през цялостна програма за обучение и квалификация на ръководни кадри, утвърдена от управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

(2) В случай, че председателят е избран за първи мандат, срокът за обучение по „първоначална длъжностна подготовка за новоизбрани ръководни кадри” е до една година след избора му.

(3) За председатели на кооперации, които са преизбрани и през първия си мандат не са преминали обучение за „първоначална длъжностна подготовка за новоизбрани ръководни кадри”, е валиден срокът по ал. 2.

Чл. 45. (1) Пълномощията на председателя на кооперацията се прекратяват предсрочно:

1. при подаване на оставка;
2. при трайна обективна невъзможност да изпълнява задълженията си;
3. когато системно не изпълнява или нарушава разпоредбите на закона и на този устав;
4. когато злоупотребява с доверието и уронва доброто име на кооперацията;
5. при причинени вреди от неговите действия или бездействия.

(2) При напускане по негово желание председателят на кооперацията е длъжен да отправи тримесечно писмено предизвестие до управителния съвет. В срока на предизвестиято управителния съвет свиква общото събрание за избор на нов председател на кооперацията.

Забрана за конкурентна дейност

Чл. 46. (1) Председателят и членовете на управителния съвет на кооперацията не могат да:

1. извършват търговски сделки от свое или от чуждо име в предмета на дейност на кооперацията;

2. участват или да заемат длъжност в ръководни органи на търговски дружества, които не са кооперативно или междукооперативно предприятие по смисъла на Закона за кооперациите, когато дружеството извършва конкурентна на кооперацията дейност.

(2) Ограниченията по ал. 1 не се прилагат, когато общото събрание на кооперацията е дало изрично предварително съгласие за това.

(3) Изрично предварително съгласие на общото събрание е необходимо, когато кооперацията поема задължение към едноличен търговец или търговско дружество, където собственик, управител или член на управителен орган на дружеството е съпруг (съпруга), роднина по права линия или по съребрена линия до трета степен на председателя или на член на управителния съвет на кооперацията

Раздел IV Контролен съвет

Състав

Чл. 47. (1) Членовете на контролния съвет на кооперацията се избират измежду член-кооператорите за срок от 4 години. Максималният брой последователни мандати на членовете на контролния съвет не може да бъде повече от 5, като броят на мандатите започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

(2) Броят на членовете и съставът на контролния съвет на кооперацията се определят от общото събрание, но броят не може да бъде по-малък от 3 души.

(3) При избора на членове на контролния съвет на кооперацията се прилагат разпоредбите на чл. 29, ал. 4 и ал. 5 от устава.

(4) Не могат да бъдат членове на контролния съвет на кооперацията член-кооператори, които заемат или са заемали през предходната година материално-отговорна или отчетническа длъжност в кооперацията и нейните кооперативни търговски дружества или са били избрани за председател или член на управителния съвет на кооперацията.

Чл. 48. Контролният съвет избира от състава си свой председател.

Чл. 49. (1) В рамките на мандата си председателят и членовете на контролния съвет са длъжни да преминат през цялостна програма за обучение и квалификация на ръководни кадри, утвърдена от Централния кооперативен съюз.

(2) В случай, че председателят на контролния съвет е избран за първи мандат, срокът за обучение по „първоначална длъжностна подготовка за новоизбрани ръководни кадри” е до една година след избора му.

(3) За председатели на контролни съвети, които са преизбрани и през първия си мандат не са преминали обучение за „първоначална длъжностна подготовка за новоизбрани ръководни кадри”, е валиден срокът по ал. 2.

Правомощия

Чл. 50. (1) Контролният съвет на кооперацията контролира:

1. цялостната дейност на кооперацията и нейните управителни органи, както и дейността на кооперативните търговски дружества, еднолична собственост на кооперацията;

2. спазването на Закона за кооперациите и на този устав;

3. спазването и прилагането на кооперативните цели, ценности и принципи;

4. изпълнението на решенията на органите на кооперацията, на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, и на Централния кооперативен съюз.

(2) Контролният съвет приема правилник за работата си. Той осъществява своята дейност чрез планови проверки и проверки по изпратени до него сигнали и жалби. За резултатите от проверките съставя констативни протоколи, доклади и други документи, съдържащи предложения за отстраняване на установените слабости, включително и за наказания на членовете.

(3) Контролният съвет отделя особено внимание на превантивния характер на контролната дейност и в тази връзка прави предложения пред председателя или пред управителния съвет на кооперацията. Предложенията на контролния съвет се разглеждат от управителния съвет на първото заседание след тяхното получаване.

Чл. 51. (1) Контролният съвет е длъжен да свика общо събрание, когато установи съществени нарушения на закона или устава, допуснати от председателя или управителния съвет на кооперацията.

(2) Контролният съвет може:

1. да иска свикване на извънредно общо събрание, както и да го свика сам, ако управителният съвет не стори това;

2. да иска свикване на управителния съвет, както и да го свика сам, при условията на чл. 34, ал. 1, т. 2 от този устав;

3. да предявява иски пред районния съд за отмяната на незаконни или противоуставни решения на органите на управление на кооперацията;

4. да уведомява общото събрание и управителния съвет на кооперацията, специализирания финансово-контролен орган при Централния кооперативен съюз, прокурорските, полицейските и други компетентни органи за извършени посегателства върху собствеността на кооперацията и нейните кооперативни предприятия;

5. да внася предложения в общото събрание или в управителния съвет на кооперацията за търсене на отговорност от виновните лица и органи.

(3) Членовете на контролния съвет могат да участват в заседанията на управителния съвет на кооперацията с право на съвещателен глас.

(4) Контролният съвет дава заключение пред общото събрание относно отчета на управителния съвет, годишния финансов отчет и предложението за разпределение на печалбата.

(5) Контролният съвет отчита своята дейност пред общото събрание.

Свикване и вземане на решения

Чл. 52. (1) Работата на контролния съвет на кооперацията се организира и ръководи от председателя му.

(2) Контролният съвет на кооперацията се свиква на заседание от председателя най-малко веднъж на месец.

(3) Заседанията на контролния съвет са законни, ако на тях присъстват най-малко 2/3 от членовете му. Решенията се вземат с явно гласуване и обикновено мнозинство от присъстващите членове. За всяко заседание на контролния съвет се води протокол, който се подписва от присъстващите членове. Член на контролния съвет, който не е съгласен с решенията вписва особеното си мнение в протокола.

(4) Членовете на контролния съвет са длъжни да участват редовно в заседанията му. Те могат да отсъстват само по уважителни причини – отпуск или командировка. В тези случаи членът на контролния съвет може да упълномощи писмено друг член, който да го представлява на заседанието.

(5) Всеки член на контролния съвет може да представлява по реда на ал. 4 само един друг член.

Прекратяване на правомощията на член на контролния съвет

Чл. 53. (1) Предсрочно се прекратяват правомощията на член на контролния съвет при напускане, смърт или поради неизпълнение на задълженията му.

(2) При напускане членът на контролния съвет отправя двумесечно писмено предизвестие до контролния съвет на кооперацията.

(3) Член на контролния съвет, който не изпълнява задълженията си, може да бъде освободен предсрочно от общото събрание по предложение на контролния съвет на кооперацията, на управителния съвет на кооперативния съюз, в който кооперацията членува, или на управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

(4) За председателя и другите членове на контролния съвет се прилага разпоредбата на чл. 36, ал. 4 от устава.

(5) В случаите по ал. 1 съставът на контролния съвет на кооперацията се попълва от общото събрание чрез провеждане на частичен избор и при спазване изискванията на чл. 47 от устава. Новите членове упражняват остатъка от мандата на контролния съвет.

Отговорност

Чл. 54. Членовете на контролния съвет на кооперацията носят солидарна отговорност, ако виновно са причинили вреди на нея и на нейните членове.

Чл. 55. Членовете на контролния съвет на кооперацията дават гаранция за своето управление в размер определен от общото събрание, но не по-малък от тримесечното им възнаграждение за участие в заседанията.

Глава IV ИМУЩЕСТВО

Чл. 56. Имуществото на кооперацията се състои от право на собственост и други вещни права, вземания, права върху обектите на интелектуална собственост, ценни книги, дялови участия в дружества и от други права и задължения.

Раздел I Източници на средства. Вноски

Чл. 57. (1) Източници на средства на кооперацията са:

1. встъпителни вноски на членовете на кооперацията;
2. дялови вноски на членовете на кооперацията;
3. членски вноски на членовете на кооперацията;
4. допълнителни и целеви вноски на членовете на кооперацията;
5. приходи от дейността;
6. заеми, включително и по реда на чл. 31, ал. 6 от Закона за кооперациите;
7. дивиденди от участия в търговски дружества;
8. дарения;
9. други източници.

(2) Средствата, получени от продажбата на недвижими имоти и дълготрайни материални активи на кооперацията, могат да се използват за други цели само след погасяване на задълженията към държавата и изплащане на дяловите вноски на бивши членове на кооперацията.

(3) С цел охрана на общокооперативните имуществени интереси кооперацията е длъжна да информира кооперативния съюз, в който членува, и Централния кооперативен съюз за намеренията си за разпореждане със свои недвижими имоти. Кооперативният съюз, в който кооперацията членува, и Централният кооперативен съюз от своя страна уведомяват своите членове за това намерение и за параметрите на актива. Ако в едномесечен срок от датата на уведомяването не бъде проявен интерес от друга кооперативна организация, тогава разпореждането с недвижимия имот се осъществява по общия ред от кооперацията собственик.

Чл. 58. Всеки член на кооперацията прави задължително встъпителна, дялова и членска вноска.

Чл. 59. Встъпителната вноска е еднократна и невъзвръщаема. Тя е в размер на 5 лева и покрива разходите по приемане на нови членове (членски книжки, книга на членовете на кооперацията и др.). Когато размерът на разходите по приемане на нови членове е по-малък от размера на встъпителната вноска, остатъкът се внася във фонд "Резервен".

Чл. 60 (1) Дяловата вноска в кооперацията е в минимален размер 10 лева и максимален размер лева. Внасянето на вноската в минимален размер определя членството като редовно.

Забележка:

Според финансово-икономическото и организационно състояние на кооперациите в системата на ЦКС, считаме че е целесъобразно да се приложат 3 нива за максималния размер на дяловата вноска, който е определен като 0,1% от общите приходи на кооперацията за предходната календарна година:

1. За кооперации с годишен размер на приходите до 300 000 лв. - максимален размер на дяловата вноска 300 лева;

2. За кооперации с годишен размер на приходите от 300 001 до 750 000 лв. - максимален размер на дяловата вноска 750 лева;

3. За кооперации с годишен размер на приходите над 750 000 лв. - максималният размер на дяловата вноска се определя не за групата като цяло, а като 0,1% от приходите на всяка отделна кооперацията за предходната година. Например, при кооперации с приходи от 900 000 лв. максималният размер на дяловата вноска ще е 900 лв., при кооперации с приходи от 1 500 000 лв. максималният размер ще е 1 500 лв.

(2) При възникване на членството член-кооператорът внася целия размер на дялова вноска, посочена в молбата за членство.

(3) Когато дяловата вноска е непарична, тя се оценява от три вещи лица, определени от управителния съвет на кооперацията, като паричната ѝ стойност се определя към датата на решението на управителния съвет за приемане на член-кооператора.

(4) Сумата на дяловите вноски на член-кооператорите образува дяловия капитал на кооперацията.

(5) Дяловите вноски са възвръщаеми, по реда на Закона за кооперациите и този устав.

(6) Докато трае членството и докато кооперацията не е прекратена с ликвидация, дяловият капитал не принадлежи на членовете и те не могат да разполагат с него, както и да искат неговото намаляване с дяловите си вноски.

(7) Дяловите вноски са поименни, непрехвърляеми, непродаваеми и не подлежат на заповор и на принудително изпълнение за задължения на член-кооператорите.

(8) Всеки член-кооператор отговаря за задълженията на кооперацията до размера на дяловата си вноска.

(9) Членът на кооперацията избира начина на ползване на своите земи, като ги:

1. отдава под аренда или под наем на кооперацията или на други физически или юридически лица;

2. обработва самостоятелно и ползва производствени услуги от кооперацията или други сдружения и физически лица;

3. предоставя за съвместно обработване на кооперацията с писмен договор, който не подлежи на нотариална заверка и вписване.

Чл. 61. (1) Размерът на ежегодната членска вноска се определя от общото събрание на кооперацията и се внася в срок до 30 април на годината, за която се отнася.

(2) Членската вноска е невъзвръщаема.

Чл. 62. (1) По решение на общото събрание, член-кооператорите могат да правят допълнителни и целеви вноски и да предоставят средства на кооперацията под формата на заем, които не се отразяват на размера на дяловите им вноски.

(2) Целта, редът за внасяне, размерът на лихвите и срокът за връщане на вноските и заемите по ал. 1 се определят от общото събрание.

Раздел II Фондове

Чл. 63. Кооперацията образува фонд "Резервен" и фонд "Инвестиции".

Чл. 64. (1) Фонд "Резервен" се образува чрез отчисления от печалбата и други източници, включително и неразпределени остатъци от печалбата.

(2) Размерът на отчисленията по предходната алинея се определя ежегодно от общото събрание.

(3) Размерът на средствата на фонд "Резервен" не може да бъде по-малък от 20 на сто от размера на дяловия капитал, като конкретният размер се определя от общото събрание.

(4) Размерът на средствата на фонд "Резервен" не може да се намалява при намаляване размера на дяловия капитал.

(5) Фонд "Резервен" е предназначен:

1. да стабилизира размера на дяловия капитал на кооперацията;

2. да покрива реализираната през предходната календарна година загуба, ако има решение на общото събрание за това;

3. да осигурява връщането на дяловите вноски във възможно най-пълнен размер, включително припадащите се дивиденди при прекратяване на кооперацията с ликвидация.

Чл. 65. (1) Фонд "Инвестиции" се образува чрез отчисления от печалбата и други източници, определени от общото събрание.

(2) Размерът на фонд "Инвестиции" не може да бъде по-малък от 10 на сто от размера на дяловия капитал, като конкретният размер се определя ежегодно от общото събрание.

(3) Размерът на средствата на фонд “Инвестиции” не може да се намалява при намаляване размера на дяловия капитал.

Чл. 66. В случай, че кооперацията ползва средства от фонд “Инвестиции” при Централния кооперативен съюз, създаден въз основа на Закона за корпоративното подоходно облагане, тя се задължава да не предприема действия за разпореждане или отдаване под наем на имущество, което изцяло или отчасти е придобито или реконструирано със средства от този фонд преди да е погасила задълженията си към него или да е декларирала писмено, че приходите от разпоредителните сделки или наемите ще послужат за погасяване на тези задължения.

Чл. 67. (1) Освен фондовете по чл. 64 и чл. 65 от устава, кооперацията може да образува и други целеви парични фондове по решение на общото събрание – за взаимно подпомагане, за образование и квалификация и др.

(2) Размерът и управлението на фондовете, както и начина на набиране и разходване на средствата в тях, се определят от общото събрание на кооперацията, с вътрешен правилник или наредба.

Чл. 68. (1) Кооперацията изплаща на членовете си дивидент за дялово участие.

(2) Дивидентите по ал. 1 се разпределят ежегодно с решение на общото събрание от печалбата на кооперацията, намалена с отчисленията за нейните фондове.

Чл. 69. (1) По решение на общото събрание кооперацията може да образува взаимоспомагателна каса.

(2) Устройството и дейността на взаимоспомагателната каса се уреждат с правилник, приет от общото събрание на кооперацията.

Раздел III

Имуществена отговорност на кооперацията

Чл. 70. (1) Кооперацията отговаря за задълженията си със своето имущество.

(2) Кооперацията не отговаря за задълженията на своите членове.

(3) При прекратяване на членството, член-кооператорите или техните наследници не могат да претендират за друго от имуществото на кооперацията, освен за дяловата вноска, припадащите се дивиденди, допълнителните и целевите вноски и предоставените заеми, включително и лихвите по тях, определени по реда на този устав.

Глава V

КООПЕРАТИВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 71. (1) По решение на общото си събрание кооперацията може да образува кооперативни предприятия (еднолични дружества с ограничена отговорност и еднолични акционерни дружества) или да участва с други кооперативни организации в образуването на междukoоперативни предприятия (дружества с ограничена отговорност или акционерни дружества) по реда на глава трета от Закона за кооперациите.

(2) С решението по ал. 1 за образуване на кооперативно предприятие, общото събрание на кооперацията упълномощава управителния съвет да учреди дружеството и заедно с това:

1. определя наименованието, седалището и адреса на управление на дружеството, размера на неговия капитал и предмета на дейност;

2. приема учредителния акт на дружеството;
3. избира органи на управление и управител на дружеството и определя възнаграждението им.

(3) С решението по ал. 1 за участие в междукооперативно предприятие, общото събрание определя дяловото или акционерно участие на кооперацията в капитала на дружеството и упълномощава управителния съвет да участва в неговото учредяване.

Глава VI ПРЕУСТРОЙСТВО, ПРЕКРАТЯВАНЕ И ЛИКВИДАЦИЯ

Чл. 72. Кооперацията се преустройва чрез сливане, вливане, отделяне и разделяне по решение на общото събрание и по реда на Закона за кооперациите.

Чл. 73. (1) Кооперацията се прекратява:

1. по решение на общото събрание;
2. при сливане или вливане в друга кооперация или при разделяне;
3. при обявяване в несъстоятелност;
4. с решение на окръжния съд по искане на прокурора или по искане на кооперативния съюз, в който членува, когато преследва забранени със закона цели или извършва забранена със закон дейност; останала е с членове, под установения минимум и в 6-месечен срок съставът ѝ не е попълнен.

(2) Прекратената по ал. 1, т.т. 1 и 4 кооперация се обявява в ликвидация. Ликвидацията се осъществява по реда на Закона за кооперациите.

(3) При прекратяване на кооперацията чрез ликвидация, правомощията на ликвидатора възникват от датата на неговото избиране от общото събрание на кооперацията, съответно от датата на вписване на съдебното решение за неговото назначаване.

(4) Производството по несъстоятелност на кооперацията се осъществява по реда на Търговския закон.

Глава VII СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

Чл. 74. (1) Решенията и действията на органите на кооперацията, които противоречат на закона и устава, подлежат на съдебен надзор чрез иск, предявен пред районния съд по нейното седалище.

(2) Искът по ал. 1 може да се предяви от всеки член-кооператор, от контролния съвет, от кооперативния съюз, в който членува кооперацията или от прокурора.

(3) В срок до три месеца от предявяване на иска срещу кооперацията към него могат да се присъединят и други членове, както и членове на контролния съвет. Те могат да поддържат иска и ако той бъде оттеглен от предявителите.

Чл. 75. Член-кооператор може да предяви иск за защита на имуществените и неимуществените си права, които са накърнени от нейните органи.

Глава VIII Финансов контрол

Чл. 76. (1) Финансовият контрол на кооперацията, кооперативните и междукооперативните предприятия, в които тя участва, се извършва от специализираният финансово-контролен орган при Централния кооперативен съюз чрез финансови проверки.

(2) Финансовите проверки са:

1. планови – веднъж на три години;
2. извънпланови – по искане на председателя, управителния и контролния съвет или на една десета от членовете на кооперацията.

(3) Всеки член на кооперацията има право да поиска за своя сметка финансов одит по реда на чл. 63, ал. 6 от Закона за кооперациите, както и да предяви иск от името на кооперацията срещу лицата причинили вреди на кооперацията, съгласно чл. 63, ал. 7 от Закона за кооперациите.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този устав:

1. **Кооперативни организации** са кооперации, кооперативни съюзи, кооперативни търговски дружества и Централният кооперативен съюз, които осъществяват своята дейност в съответствие с кооперативните ценности и принципи.

2. **Кооперативно търговско дружество** е дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или командитно дружество с акции, в което повече от 50 на сто от капитала принадлежи на кооперативни организации.

3. **Кооперативните принципи** са регламентирани с Декларацията за кооперативна идентичност на Международния кооперативен алианс от 1995 г. и са: доброволно и отворено членство; демократично управление от членовете; икономическо участие на членовете; автономност и независимост; образование, обучение и информация; сътрудничество между кооперациите и грижа за общността.

4. **Кооперативните ценности** са общи идейни и етични положения, от които се ръководят кооперативните организации при осъществяването на своята дейност, а именно: взаимопомощ, отговорност, демокрация, равенство, справедливост, солидарност, честност, откритост, социална отговорност и грижа за другите.

5. **Търговската информационна система** е компютърна информационна система в кооперативните търговски обекти, в която се отразява и съхранява информация за извършените доставки и покупки на стоки, както и за размера на покупките и предоставените отстъпки на притежателите на потребителски карти.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За неуредените в този устав въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за кооперациите и нормативните актове, отнасящи се до дейността на кооперацията.

§ 3. Този устав е съобразен с измененията и допълненията в Закона за кооперациите (Обн. ДВ, бр. 41 от 22.05.2007 г.), приет е от Общото събрание на кооперация “.....”, проведено в град (село) на година и е регистриран в съд по фирмено дело №/..... г.